Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Директор ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
доц. Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

"27" серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТАМ ТА МИРОБУДІВНИЦТВО»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти Другий (магістерський)

галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
(шифр і назва)

спеціальність С3 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)

освітня програма «Дипломатія та врегулювання конфліктів»
(шифр і назва)

спеціалізація
(шифр і назва)

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова/ за вибором)

Інститут Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026/2027 н. р.

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

27 серпня 2026 року, протокол №1

Розробник програми: Парфіненко Анатолій Юрійович – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Протокол від 26 серпня 2026 року, № 1

Завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

_____ доц. Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Дипломатія та врегулювання конфліктів»

Гарант освітньо-професійної програми «Дипломатія та врегулювання конфліктів»

_____ проф. Сергій ЛИМАН

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від 27 серпня 2026 року, № 1

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

_____ доц. Ганна ПАНАСЕНКО

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни **«Запобігання конфліктам та миробудівництво»** складена відповідно до освітньо-професійної програми «Дипломатія та врегулювання конфліктів»
підготовки магістра
за спеціальністю С3 «Міжнародні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу «Запобігання конфліктам та миробудівництво» полягає у формування у здобувачів освіти системного розуміння природи, причин та типів міжнародних і внутрішніх конфліктів, а також навичок аналізу та застосування міжнародно-правових, дипломатичних та практичних механізмів для запобігання конфліктам і миробудівництва. Курс спрямований на розвиток компетенцій у сфері превентивної дипломатії, миротворчих операцій та політичного врегулювання кризових ситуацій.

1.2. Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Запобігання конфліктам та миробудівництво» є: надати теоретичну базу з питань конфліктології, миробудівництва та запобігання конфліктам, включаючи ключові концепції, моделі та класифікації конфліктів; ознайомити студентів з міжнародно-правовими механізмами контролю, врегулювання конфліктів та функціонуванням міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, ЄС) у сфері миру та безпеки; розвинути навички аналізу сучасних конфліктних ситуацій та оцінки ефективності превентивних і миробудівних заходів; дослідити роль державних і недержавних акторів у запобіганні конфліктам, миротворчих операціях та миробудівних процесах на національному та міжнародному рівні; сформувати практичні компетенції у використанні стратегій запобігання конфліктам, ведення переговорів, медіації та трансформації конфліктів; поглибити розуміння впливу соціально-політичних, економічних, культурних і технологічних чинників на розвиток конфліктів та процеси миробудівництва.

1.3. Кількість кредитів – 5.
1.4. Загальна кількість годин – 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
2-й	-
Лекції	
32 год.	12
Семінарські заняття	
16 год.	2
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
102 год.	136
Індивідуальні завдання	
-	

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

- формування загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

ЗК10. Здатність шукати компроміси, поважати обґрунтовані погляди інших та досягати взаємоприйнятних рішень.

- формування наступних спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики;

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності;

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи;

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки;

СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи;

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України;

СК12. Здатність визначати причини, види, динаміку та наслідки конфліктів, дипломатичні інструменти їх вирішення;

СК13. Здатність використовувати потенціал дипломатичних інструментів та забезпечувати посередництво, підтримувати діалог, досягнення консенсусу та стійкі мирні угоди.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

РН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи;

РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем;

РН12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об’єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій;

РН13. Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точки зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем;

РН14. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток;

РН 15. Аналізувати та керувати конфліктами в міжнародному, регіональному, урядовому чи неурядовому контексті. Розвивати передові навички орієнтування в складній динаміці конфлікту та впроваджувати ефективні стратегії розбудови миру.

РН 16. Застосовувати сучасні теорії та практичні процеси вирішення та трансформації конфлікту – включаючи переговори, посередництво та розбудову миру.

1.8. Пререквізити: дисципліна спирається на базові знання здобувачів з історії політичної думки, теорії політики, політичних інститутів та процесів, теорії міжнародних відносин, зовнішньої політики України, світового порядку та геополітики

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія конфлікту, превентивна дипломатія та міжнародні механізми реагування

Тема 1. Вступ до запобігання конфліктам та миробудівництва

Ознайомлення з цілями та завданнями курсу, ключовими категоріями та поняттями: «конфлікт», «миробудівництво», «миротворчість». Розгляд основних теоретичних підходів до вивчення конфліктів і процесів миробудівництва – від класичних концепцій до сучасних інтегративних моделей. Аналіз причин виникнення міжнародних конфліктів, включаючи політичні, економічні, соціокультурні та безпекові чинники. Висвітлення типології міжнародних конфліктів за масштабом, формами прояву та наслідками. Формування у студентів цілісного уявлення про взаємозв'язок між запобіганням конфліктам та миробудівництвом у сучасній міжнародній системі.

Тема 2. Поняття та структура міжнародного конфлікту

Визначення та ключові характеристики міжнародного конфлікту як особливого виду соціально-політичної взаємодії у світовій політиці. Розгляд основних підходів до дослідження міжнародних конфліктів у межах політології, міжнародних відносин та конфліктології. Аналіз основних напрямків дослідження – структурного, функціонального, процесуального та поведінкового. Висвітлення співвідношення понять «міжнародний конфлікт» та «криза», їх відмінностей та взаємозв'язку. Формування у студентів розуміння структури міжнародного конфлікту та методологічних підходів до його вивчення.

Тема 3. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами

Основні принципи гуманітарного права та збройні конфлікти. Джерела міжнародного гуманітарного права. Право Женеви та право Гааги. Поняття та значення права мирного вирішення міжнародних спорів. Класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів. Розділ VI Статуту ООН та стаття 33 Статуту ООН. Ґенеза формування норм міжнародно-правового регулювання

збройних конфліктів. Відмова від війни як принцип міжнародних відносин. Пакт Бріана–Келлога. Аналіз сучасних викликів міжнародному гуманітарному праву в умовах гібридних та асиметричних конфліктів.

Тема 4. Картування та прикладний аналіз конфліктів

Методології практичного дослідження та візуалізації міжнародних і внутрішньодержавних конфліктів. Інструментарій картування конфліктів: ідентифікація основних і другорядних акторів, аналіз їхніх інтересів, потреб, позицій та ресурсів впливу. Вивчення структурних причин конфліктів, тригерів ескалації та факторів стійкості миру. Аналіз динаміки розвитку конфлікту, оцінка симетрії та асиметрії сторін, визначення «вікон можливостей» для медіації та превентивного втручання. Використання методів Conflict Analysis, stakeholder analysis, conflict tree, timeline analysis та scenario building у практиці міжнародних організацій і миротворчих місій. Формування у студентів навичок прикладного аналізу конфліктних ситуацій та підготовки аналітичних рекомендацій.

Тема 5. Ключові інструменти вирішення конфліктів

Огляд основних процесів вирішення конфліктів та ключових понять. Відмінності між управлінням конфліктами (Conflict Management), врегулюванням конфліктів (Conflict Settlement), вирішенням конфліктів (Conflict Resolution) та трансформацією конфліктів (Conflict Transformation). Досягнення взаємоприйнятних рішень через переговори, медіацію та посередництво. Роль третьої сторони у врегулюванні конфліктів. Практичні методи примирення, фасилітації діалогу та побудови довіри. Застосування цих інструментів у локальних та міжнародних конфліктах для забезпечення стабільності та співпраці.

Тема 6. Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів

Огляд ключових аспектів миротворчої діяльності міжнародних організацій. Значення міжнародного співтовариства у запобіганні, деескалації та врегулюванні конфліктів. Типологія миротворчих операцій: операції з підтримки миру, установлення миру, спостережні, військові, поліцейські, гуманітарні та дипломатично-політичні місії. Правові основи миротворчих операцій: мандати ООН, угоди зі сторонами конфлікту, договори між організаціями та державами-учасницями. Особливості діяльності ООН та регіональних організацій, зокрема ОБСЄ і НАТО, у сфері миротворчості та постконфліктного врегулювання.

Тема 7. Превентивна дипломатія

Вступ до концепції превентивної дипломатії як одного з ключових інструментів системи колективної безпеки. Теоретичні засади запобігання виникненню або ескалації конфліктів через переговори, арбітраж, місії добрих послуг та дипломатичне посередництво. Аналіз інституційних механізмів ООН у сфері превентивної дипломатії. Огляд практичних інструментів: фактфайндинг, моніторинг, превентивне розгортання миротворчих сил та санкційна політика. Методи раннього попередження криз та оцінки ризиків конфліктів. Політики ЄС та ОБСЄ у сфері превенції конфліктів.

Тема 8. Роль Європейського Союзу у запобіганні конфліктам та миробудівництві

Огляд ролі Європейського Союзу як регіонального актора у сфері запобігання конфліктам і підтримки міжнародної безпеки. Аналіз інституційних механізмів ЄС у межах Спільної політики безпеки та оборони (CSDP), діяльності Європейської служби зовнішніх дій (EEAS), цивільних і військових місій ЄС. Значення економічних, дипломатичних і політичних інструментів впливу, включаючи санкції, програми фінансової допомоги, торговельні преференції та підтримку реформ. Особливості участі ЄС у медіації, кризовому менеджменті та післяконфліктному відновленні. Взаємодія ЄС з міжнародними організаціями, зокрема ООН, ОБСЄ та НАТО, у процесах миротворчості та зміцнення інституційної стійкості.

Розділ 2. Постконфліктне врегулювання, перехідна справедливість та секторальні виміри миробудівництва

Тема 9. Мирні врегулювання та постконфліктна розбудова миру

Огляд понять мирних угод і постконфліктного миробудівництва та їх місця в процесі врегулювання конфліктів. Роль ООН у постконфліктному відновленні, рамкова концепція миробудування та залучення місцевих громад через підхід «миробудівництва знизу» (peacebuilding-from-below). Координація військових і цивільних компонентів у миротворчих операціях. Досвід Косово та Боснії і Герцеговини як приклади комплексних міжнародних місій. Значення довіри, примирення й соціальної стійкості для довготривалих мирних процесів.

Тема 10. Перехідна справедливість у постконфліктному процесі

Огляд концепції перехідної справедливості як складової постконфліктного врегулювання та побудови стійкого миру. Аналіз механізмів міжнародного і національного правосуддя: судових процесів над воєнними злочинцями, діяльності міжнародних трибуналів, комісій правди, програм репарацій та амністій під умовами. Значення визнання страждань жертв, відновлення суспільної довіри та формування культури відповідальності. Особливості реформування судової системи, реінтеграції ветеранів і колишніх комбатантів. Взаємозв'язок між правосуддям, демократичними трансформаціями, безпекою та довготривалою стабільністю у постконфліктних суспільствах.

Тема 11. Громадянське суспільство та місцеві ініціативи у миробудівництві

Огляд ролі громадянського суспільства у запобіганні конфліктам, деескалації насильства та консолідації миру. Значення громадських організацій, релігійних спільнот, волонтерських рухів та локальних мереж у гуманітарному реагуванні, захисті прав людини та підтримці суспільного діалогу. Аналіз механізмів участі громадянського суспільства у миротворчих процесах, зокрема дипломатії «другого треку», локального посередництва та взаємодії з міжнародними донорами. Особливості мобілізації місцевих громад для соціального примирення та відновлення довіри. Практичні кейси успішних локальних миротворчих ініціатив.

Тема 12. Недержавні актори у миробудівництві: роль бізнесу та туризму

Огляд зростаючої ролі приватного сектору та туристичної індустрії у постконфліктному відновленні. Аналіз впливу бізнесу на стабілізацію соціально-економічного середовища через створення робочих місць, інвестування у відбудову інфраструктури та підтримку соціальних програм. Туризм як інструмент міжкультурного діалогу, економічної інтеграції та примирення через формування ненасильницьких просторів взаємодії. Значення корпоративної соціальної відповідальності для зміцнення миру. Особливості взаємодії бізнесу з міжнародними організаціями, державними структурами та локальними громадами. Аналіз ризиків комерціалізації миротворчих процесів і політичної інструменталізації туристичної мобільності.

Тема 13. Економічне відновлення та сталий розвиток у постконфліктних країнах

Огляд економічних аспектів післяконфліктного відновлення та їх значення для забезпечення стійкого миру. Аналіз концепції Post-Conflict Recovery and Development (PCRD) та міжнародних підходів до реконструкції зруйнованої інфраструктури, реформування фінансового сектору та стимулювання малого і середнього бізнесу. Значення міжнародної фінансової допомоги, програм швидкого реагування та інвестиційної підтримки. Взаємозв'язок економічної стабільності, зайнятості населення та соціальної згуртованості. Роль економічної політики у попередженні повторної ескалації конфлікту.

Тема 14. Гендерний вимір у миробудівництві

Огляд гендерних аспектів у конфліктах та миротворчих процесах. Вплив гендеру на стилі управління конфліктами та поведінку сторін. Проблема нерівності у миротворчих операціях: домінування чоловіків у військових структурах та жінок у цивільних ролях. Роль жіночих організацій і локальних жіночих мереж як носіїв соціального капіталу та важливих акторів миробудівництва. Аналіз міжнародного порядку денного «Жінки, мир і безпека» та практик інтеграції гендерної перспективи у міжнародні миротворчі місії.

Тема 15. Екологічна безпека та природно-ресурсні конфлікти

Огляд взаємозв'язку між екологічними проблемами, природними ресурсами та міжнародною безпекою у сучасному світі. Аналіз причин виникнення природно-ресурсних конфліктів, пов'язаних із боротьбою за доступ до води, землі, енергетичних ресурсів, продовольства та стратегічної сировини. Розгляд концепції екологічного миробудівництва (environmental peacebuilding) та інтеграції управління природними ресурсами у процеси запобігання конфліктам, врегулювання криз і постконфліктного відновлення. Значення спільного управління природними ресурсами, транскордонного екологічного співробітництва та міжнародних екологічних режимів для зміцнення довіри й розвитку міждержавної взаємодії. Аналіз впливу змін клімату, деградації довкілля та екологічних катастроф на міжнародну стабільність, міграційні процеси та гуманітарну безпеку. Роль міжнародних організацій і екологічної дипломатії у формуванні стратегій сталого розвитку та запобігання екологічно зумовленим конфліктам.

Тема 16. Культурна дипломатія, міжкультурний діалог та освіта миру

Огляд культурної дипломатії, міжкультурного діалогу та освіти миру як важливих інструментів запобігання конфліктам і постконфліктного примирення. Аналіз ролі культури, освіти, мистецтва та гуманітарних практик у формуванні довіри, соціальної згуртованості та міжкультурного порозуміння. Значення програм культурного обміну, мистецьких ініціатив, меморіальних практик та освітніх проєктів для деконструкції стереотипів, подолання мови ворожнечі та зниження конфліктної напруги. Особливості діяльності міжнародних організацій, зокрема ЮНЕСКО, у сфері захисту культурної спадщини, підтримки культурної дипломатії та розвитку освіти миру. Аналіз політики пам’яті, роботи з колективною травмою війни та механізмів формування культури ненасильницької комунікації у багатокультурному середовищі. Розгляд освітніх і гуманітарних практик як складових довгострокового миробудівництва та профілактики повторної ескалації конфліктів.

3.Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	с	інд	ср		л	с	інд	ср
Розділ 1. Теорія конфлікту, превентивна дипломатія та міжнародні механізми реагування										
Тема 1. Вступ до запобігання конфліктам та миробудівництва	9	2	-	-	7	11	2	-	-	9
Тема 2. Поняття та структура міжнародного конфлікту	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
Тема 3. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами	10	2	2	-	6	10	1	-	-	9
Тема 4. Картування та прикладний аналіз конфліктів	10	2	2		6	9	-	-	-	9
Тема 5. Ключові інструменти вирішення конфліктів	10	2	2	-	6	13	2	2	-	9
Тема 6. Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів	10	2	2	-	6	9	-	-	-	9
Тема 7. Превентивна дипломатія	10	2	2	-	6	9	-	-	-	9
Тема 8. Роль Європейського Союзу у запобіганні конфліктам та миробудівництві	11	2	2	-	7	11	2	-	-	9
Разом за розділом 1	**80**	**16**	**14**		**50**	**82**	**8**	**2**	-	**72**
Розділ 2. Постконфліктне врегулювання, перехідна справедливість та секторальні виміри миробудівництва										
Тема 9. Мирні врегулювання та постконфліктна розбудова миру	10	2	2	-	6	9	1	-	-	8
Тема 10. Перехідна справедливість у постконфліктному процесі	9	2	-	-	7	9	1		-	8
Тема 11. Громадянське суспільство та місцеві ініціативи у миробудівництві	8	2	-	-	6	9	1		-	8
Тема 12. Недержавні актори у миробудівництві: роль бізнесу та туризму	8	2	-	-	6	9	1		-	8
Тема 13. Економічне відновлення та сталий розвиток у постконфліктних країнах	9	2	-	-	7	8	-		-	8
Тема 14. Гендерний вимір у миробудівництві	8	2	-	-	6	8	-	-	-	8
Тема 15. Екологічна безпека та природно-ресурсні конфлікти	9	2	-	-	7	8	-		-	8
Тема 16. Культурна дипломатія, міжкультурний діалог та освіта миру	9	2	-	-	7	8	-		-	8

Разом за розділом 2	**70**	**16**	**2**	**-**	**52**	**68**	**4**		**-**	**64**
Усього годин	**150**	**32**	**16**		**102**	**150**	**12**	**2**	**-**	**136**

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Поняття та структура міжнародного конфлікту	2	-
2	Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами	2	-
3	Картування та прикладний аналіз конфліктів	2	-
4	Ключові інструменти вирішення конфліктів	2	-
5	Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів	2	-
6	Превентивна дипломатія	2	
7	Роль Європейського Союзу у запобіганні конфліктам та миробудівництві	2	-
8	Мирні врегулювання та постконфліктна розбудова миру	2	-
	Разом	16	-

Семінарські заняття проводяться методом групової вправи, оперативного тренування, індивідуальних вправ з подальшим обговоренням їх вирішення. Семінарські заняття з дисципліни проводяться в формі активного навчання та націлені на закріплення та поглиблення теоретичних знань студентів, отриманих на лекціях та в процесі самостійного вивчення спеціальної літератури та інформаційних джерел.

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	**Тема 1. Вступ до запобігання конфліктам та миробудівництва** Робота зі звітом «The Future of Multilateral Peacebuilding and Conflict Prevention». Підготовка есе за питаннями: - Як міжнародні організації (наприклад, ЄС, ООН) можуть адаптувати свої моделі роботи з урахуванням росту ролі держав глобального Півдня, середніх / emerging powers? - Яким чином можна зробити фінансування миробудівництва і запобігання більш стабільним, передбачуваним і довгостроковим? Що заважає зараз цьому? - Як забезпечити, щоб non-state actors (громадські організації, місцеві громади, приватні донори) брали участь конструктивно і щоб їх роль могла бути підконтрольною та безпечною? - Чи має сенс реформувати структури, як-от Рада Безпеки ООН (UNSC), або створити нові форуми, щоб підвищити легітимність багатосторонньої системи? Які варіанти реформ згадуються або можна запропонувати? - Як би мала виглядати реформована багатостороння архітектура миробудівництва у 2035 р.?	7	9
2.	**Тема 2. Поняття та структура міжнародного конфлікту** Робота зі звітом «The Global Risks Report». - основні групи ризиків, які впливають на глобальну безпеку - конфлікти як найбільший виклик - порівняйте чотири типи сучасних конфліктів, які згадуються у звіті: міжнародні конфлікти між державами, гібридні конфлікти внутрішні конфлікти, перевороти та повстання - зменшення ризиків ескалації конфліктів та поновлення зобов'язань щодо превентивної дипломатії та запобігання конфліктам	6	9
3.	**Тема 3. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами** Опрацювати основні міжнародні договори та резолюції ООН, що регулюють питання підтримання миру, контроль за конфліктами та миротворчі операції: 1. Статут Організації Об'єднаних Націй. – Сан-Франциско, 1945. – 111 с. – Режим доступу: https://www.un.org/en/about-us/un-charter 2. Гельсінський заключний акт. – Гельсінкі, 1975. – Режим доступу: https://www.osce.org/files/f/documents/0/9/39501.pdf 3. Женевські конвенції та Доповняльні протоколи. – Женева, 1949. – Режим доступу: https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/icrc_002_0321.pdf	6	9

	4. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (UNTOC) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/UNTOC.html 5. Конвенція ООН про права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child 6. Резолюція РБ ООН 1325 «Жінки, мир, безпека». – Нью-Йорк, 2000. – Режим доступу: https://www.un.org/womenwatch/osagi/wps/ 7. Резолюція РБ ООН 2250 «Молодь, мир і безпека». – Нью-Йорк, 2015. – Режим доступу: https://www.un.org/en/observances/youth-peace-and-security-resolution 8. Резолюція РБ ООН 1244 щодо Косова. – Нью-Йорк, 1999. – Режим доступу: https://undocs.org/S/RES/1244(1999) 9. Резолюція РБ ООН 1973 щодо Лівії. – Нью-Йорк, 2011. – Режим доступу: https://undocs.org/S/RES/1973(2011) 10. A New Agenda for Peace : Policy Brief 9 / United Nations. 2023. URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/our-common-agenda-policy-brief-new-agenda-for-peace-en.pdf 11. Pact for the Future : Resolution adopted by the General Assembly on 22 September 2024, A/RES/79/1 / United Nations. 2024. URL: https://www.un.org/en/summit-of-the-future/pact-for-the-future 12. Resolution on the 2025 Review of the Peacebuilding Architecture (PBAR) : [Joint Resolution of the GA and the SC] / United Nations. 2025. URL: https://www.un.org/peacebuilding/content/2025-review-un-peacebuilding-architecture Опрацюйте міжнародні документи, які визначають юридичні та практичні рамки міжнародної підтримки України, фіксації російської агресії та повоєнного відновлення: 1. General Assembly Resolution ES-11/6 : Principles of the Charter of the United Nations underlying a comprehensive, just and lasting peace in Ukraine / United Nations. 2023. URL: https://digitallibrary.un.org/record/4003926 2. General Assembly Resolution ES-11/7 : Sovereignty and restoration of a comprehensive and lasting peace in Ukraine / United Nations. 2025. URL: https://undocs.org/en/A/RES/ES-11/7 3. Peacebuilding and Recovery in Ukraine : Joint Progress Report 2024 / UNDP, EU & World Bank. 2024. URL: https://www.undp.org/ukraine/publications 4. Security Council Resolution 2774 (2025) : Maintenance of international peace and security: Ukraine / United Nations Security Council. 2025. URL: https://www.un.org/securitycouncil/content/resolutions-adopted-security-council-2025 5. The Implementation of UN General Assembly Resolutions on Ukraine (2022–2025) : Analytical Note / Security Council Report. 2025. URL: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/un_ga_resolutions_ukraine.pdf		
4.	**Тема 4. Картування та прикладний аналіз конфліктів** Підготуйте короткий аналітичний огляд (2–3 стор.) щодо одного з підходів до аналізу конфліктів: stakeholder analysis; conflict tree; timeline analysis; scenario building; conflict dynamics analysis; conflict sensitivity analysis.	6	9

	У роботі необхідно: охарактеризувати сутність методології; визначити її основні аналітичні елементи; пояснити практичне значення для міжнародних організацій і миротворчих місій; окреслити переваги та обмеження методу.		
5.	**Тема 5. Ключові інструменти вирішення конфліктів** Ознайомтеся з текстом United Nations Guidance for Effective Mediation. Виконайте завдання: Підготуйте короткий конспект (1–2 стор.) основних принципів ефективного посередництва: готовність; згода; неупередженість; інклюзивність; національна відповідальність; міжнародне право та нормативні рамки; узгодженість; координація та взаємодоповнюваність; якісні мирні угоди. Для кожного принципу визначте: його значення для мирних переговорів; потенційні виклики чи дилеми (наведіть приклад з міжнародної практики); можливі рекомендації чи рішення.	6	9
6.	**Тема 6. Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів** Ознайомтеся з діяльністю та інформаційними матеріалами: - The Peace Research Institute Oslo (PRIO) - Вивчіть проблемні поля академічних журналів PRIO «Journal of Peace Research» та «Security Dialogue» - Kroc Institute for International Peace Studies - Global Campaign for Peace Education та ін.	6	9
7.	**Тема 7. Превентивна дипломатія** Аналіз подкасту ООН «What is Conflict Prevention?» [83] Назвіть п'ять елементів ефективного запобігання конфліктам за словами Розелін Акомбе та поясніть їх значення: - Чому важливо мати спеціальні політичні місії «на місцях» та залучати різних учасників, включно з урядовцями та громадянським суспільством? - Як інклюзивність, зокрема залучення жінок і молоді, сприяє легітимності та стійкості мирних процесів - Яку роль відіграють партнерства з регіональними організаціями та фінансовими установами і чому політична воля є критичною для успіху? - Які наслідки можуть виникнути через відсутність ефективного запобігання конфліктам і чому робота ООН залишається життєво важливою у цьому контексті?	6	9
8.	**Тема 8. Роль Європейського Союзу у запобіганні конфліктам та миробудівництві** *Кейс-стаді миротворчих місій ЄС за вибором здобувача освіти:* EUAM Ukraine; EULEX Kosovo; EUMM Georgia; EUTM Somalia; EUCAP Sahel Niger; EUNAVFOR Atalanta; EUAM Iraq; EUBAM Libya; EU Monitoring Mission in Armenia. За схемою: Назва місії; Рік створення; Регіон / конфлікт; Правова основа; Тип місії; Основні завдання; Інструменти діяльності; Взаємодія з місцевими акторами; Взаємодія з ООН / НАТО / ОБСЄ; Основні результати; Критика та обмеження	7	9
9.	**Тема 9. Мирні врегулювання та постконфліктна розбудова миру** Напишіть есе-проєкт на тему: «Стратегічні пріоритети постконфліктної розбудови миру в Україні: безпека, правосуддя, економіка» (обсяг: до 1000 слів).	6	8

	Питання, які необхідно розкрити: • Які виклики гуманітарного розмінування є критичними для відновлення економіки країни? • Яка модель перехідного правосуддя є найбільш адаптивною для українського суспільства? • Як збалансувати процеси реінтеграції ветеранів (DDR) із потребами ринку праці? • Яку роль мають відігравати міжнародні інституції (ООН, ЄС), а які функції мають залишитися виключно за державою?		
10.	**Тема 10. Перехідна справедливість у післяконфліктному процесі** Підготовка доповіді з презентацією або есе на тему: «Спеціальний трибунал щодо злочину агресії росії проти України під егідою Ради Європи: правова природа, юрисдикція та виклики. Мета завдання: Проаналізувати інституційну модель Спеціального трибуналу, заснованого в межах Ради Європи, порівняти його повноваження із діяльністю Міжнародного кримінального суду, який розслідує воєнні злочини, злочини проти людяності та геноцид, вчинені росією проти України.	7	8
11.	**Тема 11. Громадянське суспільство та місцеві ініціативи у миробудівництві** Аналіз миротворчих ініціатив громадянського суспільства Оберіть приклад діяльності громадської організації, волонтерської ініціативи або локальної миротворчої платформи (в Україні або за кордоном). Приміром, Search for Common Ground (SFCG), Peace Direct, Nonviolent Peaceforce (NP). Коротко охарактеризуйте: сферу діяльності; цільову аудиторію; основні інструменти роботи; внесок у запобігання конфліктам або соціальне примирення; основні труднощі діяльності.	6	8
12.	**Тема 12. Недержавні актори у миробудівництві: роль бізнесу та туризму** Робота з джерелом, підготовка доповіді з презентацією або есе на тему: Роль туризму в процесах постконфліктного миробудівництва Джерело: Alluri R. M. The Role of Tourism in Post-Conflict Peacebuilding in Rwanda. Bern : swisspeace, 2009. 48 p. (Working Paper ; 2 | 2009). URL: https://www.files.ethz.ch/isn/111583/wp2_2009.pdf Запропонуйте одну концепцію туристичного маршруту чи дестинації в Україні, яка після завершення війни виконуватиме роль не лише комерційного об'єкта, а й платформи для внутрішньої інтеграції, діалогу чи міжнародної солідарності (наприклад, меморіальний туризм, екологічний туризм на деокупованих територіях).	6	8
13.	**Тема 13. Економічне відновлення та сталий розвиток у постконфліктних країнах** 1. Охарактеризуйте роль однієї міжнародної організації у post-conflict recovery: World Bank; United Nations Development Programme; International Monetary Fund; European Union.	7	8

	Необхідно визначити: основні інструменти підтримки; напрями фінансування; приклади програм; переваги та обмеження міжнародної допомоги. 2. Представте Вашу візію повоєнного економічного відновлення України з урахуванням Цілей сталого розвитку. Необхідно зазначити: головні економічні проблеми; пріоритети відновлення; джерела фінансування; роль держави, бізнесу та міжнародних партнерів; ризики в реалізації програми. Форма подачі: коротка аналітична записка, схема, презентація.		
14.	**Тема 14. Гендерний вимір у миробудівництві** 1. Опрацювання матеріалів ОБСЄ «Залучення жінок та ефективні мирні процеси» Inclusion of Women and Effective Peace Processes: A Toolkit / Organization for Security and Co-operation in Europe. Vienna : OSCE Secretariat, 2019. URL: https://www.osce.org/secretariat/440735 - Зв'язок між офіційними процесами та неформальними мирними ініціативами. - Діяльність жінок у громадянському суспільстві у сфері миробудівництва. - Інструменти гендерно-чутливого аналізу конфліктів. - Чи може гендерно-чутливий аналіз конфлікту впливати на стійкість мирної угоди? - Як поєднати офіційні переговорні процеси та жіночі мирні ініціативи громадянського суспільства? 2. Робота з кейсом «Жіночі миротворчі стратегії в умовах конфлікту: досвід М'янми та України» Warren, Roslyn; Applebaum, Anna; Fuhrman, Holly; Mawby, Briana. Women's Peacebuilding Strategies Amidst Conflict: Lessons from Myanmar and Ukraine [Електронний ресурс]. — Washington, D.C.: Georgetown Institute for Women, Peace and Security, 2018. — Режим доступу: https://giwps.georgetown.edu/resource/womens-peacebuilding-strategies-amidst-conflict/	6	8
15.	**Тема 15. Екологічна безпека та природно-ресурсні конфлікти** Аналітичний Case Study з елементами стратегічного планування. Мета: Навчитися аналізувати екологічні тригери війн та розробляти стратегії екологічного миробудівництва. Структура та зміст роботи: здобувач має обрати один реальний міжнародний або регіональний конфлікт (наприклад: басейн річки Ніл, конфлікт навколо води у Центральній Азії, кліматична міграція в регіоні Сахель, або вплив війни в Україні на екологічну безпеку Чорноморського регіону) та виконати аналіз за наступними блоками: Блок 1. Екологічний аудит конфлікту Блок 2. Карта інтересів та інституційний аналіз Блок 3. Стратегія екологічного миробудівництва (Environmental Peacebuilding). Запропонуйте модель спільного або транскордонного управління цим природним ресурсом.	7	8

	Розробіть 3 конкретні кроки для зміцнення довіри між сторонами через екологічну співпрацю. Визначте роль міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, Світовий банк) у реалізації вашого плану.		
16.	**Тема 16. Культурна дипломатія, міжкультурний діалог та освіта миру** 1. Завдання: аналіз кейсу культурної дипломатії Оберіть один приклад культурної дипломатії: діяльність UNESCO; програми культурних обмінів European Union; міжнародні мистецькі фестивалі; меморіальні або освітні ініціативи; культурні проєкти у постконфліктних регіонах. Проаналізуйте: основну мету ініціативи; інструменти культурного впливу; цільову аудиторію; внесок у міжкультурний діалог або миробудівництво; основні обмеження та виклики. Результати представте у вигляді доповіді з презентацією. 2. Підготуйте есе на тему «Війни пам'яті в міжнародних відносинах»	7	8
	Разом	**102**	**136**

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентом, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента. При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

1. Під час викладення навчального матеріалу: – словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж); – наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження); – практичні (вправи, практичні роботи, дослідні роботи).

2. За організаційним характером навчання: – методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; – методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; – методи контролю та самоконтролю у навчанні; – бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання.

3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Запобігання конфліктам та миробуівництво» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий.

Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є базовою інформацією при проведенні підсумкового контролю і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни. Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських заняттях.

Поточний контроль (засвоєння тем розділів) – здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (усні відповіді, доповіді, групова дискусія,);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки індивідуальних завдань в ході самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування, написання есе);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати ситуаційні, прогностичні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;
- контроль та оцінювання вмінь та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання із розподілом ролей в командах;
- контроль та оцінювання виконання індивідуальної семестрової роботи.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у вигляді тестового екзамену. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння всіх тем дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування дисципліни і отримання задовільної оцінки з предмету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти регулюється положеннями «Про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна» та «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти ХНУ імені В. Н. Каразіна».

Зазначене положення визначає академічну недоброчесність як несамостійне виконання здобувачем вищої освіти екзаменаційних, залікових, контрольних, курсових робіт, індивідуальних завдань, списування, використання заборонених на контрольному заході навчальних та довідкових матеріалів, відтворення у своїх працях чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на автора, фальсифікація результатів.

Списування (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв) під час контрольних робіт заборонено. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Якщо академічну недоброчесність виявлено при перевірці екзаменаційної, залікової, контрольної, курсової роботи, іншого індивідуального завдання, оцінка здобувача вищої освіти за виконання екзаменаційної, залікової, контрольної, курсової роботи, індивідуального завдання має бути знижена до 0 балів.

Якщо академічну недоброчесність виявлено при проведенні контрольного заходу, науково-педагогічний працівник, який проводив захід, сповіщає службовою запискою декана факультету (директора навчально-наукового інституту) та завідувача кафедри про факт виявлення академічної недоброчесності. Здобувач вищої освіти, винний в академічній недоброчесності, може бути видалений з аудиторії, де проводиться контрольний захід, а його оцінка за виконання роботи має бути знижена до 0 балів.

У разі проведення екзамену в дистанційній формі використовується LMS платформа «Moodle» з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції. Реєстрація (допуск до складання) учасників освітнього процесу, а також обмін контрольними (підсумковими) завданнями та відповідями на них здійснюється винятково з корпоративної електронної пошти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (домен – karazin.ua) із забезпеченням академічної доброчесності. При проведенні екзамену в дистанційній формі використовуються технічні і програмні засоби, які дозволяють забезпечити аудіо- і відео- фіксацію.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота																Разом	Екзамен	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Тема 14	Тема 15	Тема 16			
3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	60	40 (мінімум 20)	100

Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар	Семінар			

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума контрольних оцінок та балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового семестрового контролю. За результатами поточного та підсумкового контролю здобувач може набрати від 0 до 100 балів включно. Набрана кількість балів здобувачем є основою для отримання оцінки.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Максимальна кількість балів поточного контролю – 60 балів. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань становить 40.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю та самостійної роботи.

Студенти заочної форми навчання набирають 60 балів поточного контролю шляхом написання комплексної самостійної роботи за темами 1, 5, 6, 7, 8 (30 балів). Загальний обсяг роботи 15-20 стор. Представлення програми магістерського дослідження (30 балів).

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів
за 4 бальною шкалою

Високий рівень 3-4 бали	Відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.
Середній рівень 2 бали	Відповідь здобувача характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.
Низький рівень 1 бал	Відповідь здобувача характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях.
Незадовільний рівень 0 балів	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Доповнення виступу:

1 бал – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

0,5 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

1 бал отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

0,5 бала отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (екзамену): підготовка доповідей та робота на семінарських заняттях за результатами яких він набрав не менше 30 балів.

Підсумковий контроль 40 балів:

Загальна кількість питань тестового екзамену – 40. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал, тобто в цілому за успішне виконання екзаменаційних завдань студент може набрати 40 балів. Час виконання тестових завдань – до 40 хвилин. Іспит відбувається дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Запобігання конфліктам та миробудівництво» із одночасним використанням програми для організації відеоконференцій Zoom.

За підсумками поточного і підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для одержання екзамену, становить 50 балів.

Заохочувальні бали – виконання узгодженого з викладачем додаткового індивідуального завдання – 10 балів, підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Запобігання конфліктам та миробуівництво» у журналах, що відносяться до категорії «В» – 15 балів.

Можливості неформальної освіти

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з проблем миробудівництва та запобігання конфліктам з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем з проблем миробудівництва та запобігання конфліктам (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем з проблем миробудівництва та запобігання конфліктам (підготовка наукової статті, тез доповідей та ін., що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів.

Бали за додаткові активності узгоджуються з викладачем

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену, якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до семінарських занять, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих семінарських та дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларoване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за чотирирівневою шкалою оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Капітоненко М. Г. Міжнародні конфлікти : навч. посіб. – Київ : Либідь, 2009. – 352 с.
2. Ледерак Дж. П. Розбудова миру: стале примирення в розділених суспільствах / пер. з англ. Д. Каратєєва, Л. Лозової. – Київ : Дух і літера, 2019. – 256 с.
3. Парахонський Б. О., Яворська Г. М. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл : монографія. – Київ : НІСД, 2019. – 560 с.
4. Ситник Г. П. Філософія війни та миру : курс лекцій. – Київ : САК Лтд., 2023. – 118 с.
5. Ситник Г. П. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека : курс лекцій. – Київ, 2023. – 93 с.
6. Bashir Y. I. The Role of Diplomacy in Conflict Resolution: A Case Study of the Palestine-Israeli Conflict // THE PROGRESS: A Journal of Multidisciplinary Studies. – 2024. – Vol. 5, no. 4. – P. 14–24.
7. Hastings L., Costy A. Essential Peacekeeping for a Divided World: Lessons and Insights from the UN Emergency Force in Suez [Електронний ресурс] / United Nations University. 2025. – URL: https://collections.unu.edu/eserv/UNU:10322/Essential_Peacekeeping.pdf
8. Hellmüller S. The Interaction between Local and International Peacebuilding Actors: Partners for Peace. – Basingstoke : Palgrave Macmillian, 2018. – 233 p.
9. Fowler K. Climate diplomacy: can mediating climate considerations into peace agreements create a sustainable future? // Journal of Dispute Resolution. – 2024. – URL: https://scholarship.law.missouri.edu/jdr/vol2024/iss1/8
10. Routledge Handbook of Peacebuilding / ed. by R. Mac Ginty. – London : Routledge, 2025. – 456 p.
11. Menkel-Meadow C. J., Schneider A. K. International Conflict Resolution Processes // UC Irvine School of Law Research Paper. – 2025. – No. 2025-06. – URL: https://ssrn.com/abstract=5168799
12. Ramsbotham O., Woodhouse T., Miall H. Contemporary Conflict Resolution. – 4th ed. – Polity Press, 2016. – 504 p.
13. Simo A., Mustafa S., Mousa K. M. Exploring Conflict Escalation: Power Imbalance, Alliances, Diplomacy, Media, and Big Data in a Multipolar World. *Journalism and Media*. 2025. Vol. 6, no. 1. Art. 43. DOI: https://doi.org/10.3390/journalmedia6010043
14. Akindoyin D. I. International Relations in the 21st Century: The Role of Track-Two Diplomacy in Conflict Resolution. *Perspective Politice*. 2024. Vol. XVII, no. 1-2. P. 5–18. DOI: https://doi.org/10.25019/perspol/24.17.1
15. Report of the Secretary-General: Preventive Diplomacy's S/2011/552 [Електронний ресурс] / United Nations. – New York : United Nations, 2022. – URL:

https://peacemaker.un.org/sites/default/files/document/files/2022/09/sgreportpreventivediplomacys2011552english2.pdf
16. United Nations Guidance for Effective Mediation [Електронний ресурс] / United Nations. – New York, 2012. – 26 p. – URL: https://peacemaker.un.org/sites/default/files/document/files/2022/09/guidanceeffectivemediationundpa2012english0.pdf
17. Making Business Count for Peace: Reflections from Tourism Sector in Nepal / B. R. Upreti, S. R. Sharma, P. K. Upadhayaya [et al.]. – New Delhi : Adroit Publishers, 2016.
18. Women's Peacebuilding Strategies Amidst Conflict: Lessons from Myanmar and Ukraine [Електронний ресурс] / R. Warren, A. Applebaum, H. Fuhrman, B. Mawby. – Washington, D.C. : Georgetown Institute for Women, Peace and Security, 2017. – URL: https://giwps.georgetown.edu/resource/womens-peacebuilding-strategies-amidst-conflict/
19. Handbook of Peace and Conflict Studies / eds. C. Webel, J. Galtung. – London : Routledge, 2007.
20. Zartman I. W., Vuković S. Rethinking Conflict Resolution and Management. – Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2023. – 196 p.

Допоміжна література

1. Алєксєйченко, О. «Заморожені» конфлікти на пострадянському просторі як знаряддя російського впливу в регіоні // Вісник: Міжнародні відносини. – 2024. – Т. 58, № 1. – С. 41–45. – DOI: https://doi.org/10.17721/1728-2292.2024/1-58/41-45
2. Арон, Р. Мир і війна між націями. – Київ : Юніверс, 2000. – 686 с.
3. Горобець І. Теорія демократичного миру за умов кризи постбіполярної системи міжнародних відносин [Текст] / І. Горобець, А. Мартинов // Консенсус : науковий журнал / Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – 2022. – № 4. – С. 86–101. – DOI: 10.31110/consensus/2022-04/086-101
4. Жеребятнікова, І. В., Кравченко, О. В., & Горбачов, А. В. (2025). Геополітичні конфлікти: аналіз впливу на трансформацію міжнародних відносин. *Міжнародні та політичні дослідження*, (39), 187-198. https://doi.org/10.32782/2707-5206.2025.39.15
5. Жінки, мир, безпека: посібник з локалізації та кошторисування місцевих планів дій з виконання Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» в Україні [Електронний ресурс]. – Київ: UN Women, 2021. – Режим доступу: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2021-12/UNWOMEN_BROSHYRE.pdf
6. Зовнішньополітичні доктрини і стратегії: навч. посіб. / М. Г. Капітоненко, Г. М. Перепелиця, С. П. Галака та ін. ; за ред. Г. М. Перепелиці. – Київ: ВПЦ Київський університет, 2021. – 420 с.

7. Індекс війни-2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ussd.org.ua/2025/02/13/indeks-vijny-monitoryng-voyennyh-konfliktiv-u-sviti-2024-roku/
8. Клаузевіц, К. фон. Природа війни; пер. Руслан Герасимов. – Харків : Vivat, 2018. – 416 с.
9. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю. Історія міжнародних відносин та дипломатії (довестфальська доба): навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2024. – 700 с.
10. Лікарчук, Д. С. Медіація як спосіб врегулювання політичних конфліктів. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. 2021. № 8. С. 50–61. doi: https://doi.org/10.31866/2616-745x.8.2021.249009
11. Панін, І. Г. Дослідження миру: основні теоретичні перспективи. Політичне життя, 2022 (Квіт), 92–107. DOI: https://doi.org/10.31558/2519-2949.2022.1.11
12. Парфіненко А. Ю. Свобода подорожей та міжнародний туризм як складові дипломатії "розрядки" (до 50-річчя підписання Гельсінського заключного акту) // Вісник: Міжнародні відносини. – 2025. – Т. 60, № 1. – С. 36–42. – DOI: https://doi.org/10.17721/1728-2292.2025/1-60/36-42
13. Парфіненко А. Ю. (2019). Туризм між політично розколотими націями: роль туристичних контактів у трансформації китайсько-тайванських відносин / Парфіненко А. Ю. // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Чернівецький національний університет. – Т. 39. – С. 83-91.
14. Парфіненко А. Ю. (2019).Туризм і мир в політично розколотих націях: кейс-стаді / Парфіненко А. Ю. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Випуск 139. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин, С. 27-46.
15. Перепелиця, Г. Вплив російсько-української війни на майбутнє регіональної безпеки в Центрально-Східній Європі. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент, 2024, 15, 11–41. DOI: https://doi.org/10.31861/mediaforum.2024.15.11-41
16. Перепелиця, Г., Бритов, Д. Роль НАТО в урегулюванні міжнародних конфліктів у сучасних умовах. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка: Серія: Міжнародні відносини, 2022, Вип. 1, № 55, 16–19. – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/knu/article/view/4260
17. Про Стратегію національної безпеки України : Указ Президента України від 14 верес. 2020 р. № 392/2020. URL: https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037
18. Світова гібридна війна: український фронт / За заг. ред. В. П. Горбуліна. – Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2017. – 496 с.
19. Сунь-цзи. Мистецтво Війни. Переклад: Сергій Лесняк; дизайн обкладинки: Назар Гайдучик. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. – 108 с.

20. Тронько, О. О. Міжнародний військовий конфлікт: теоретичні підходи до вивчення та застосовуване до нього право. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції, 2024, № 1, 363–376. DOI: https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-1-64
21. Цвєтков О. Структуризація аналізу міжнародних конфліктів та загроз [Електронний ресурс] / О. Цвєтков // Зовнішні справи. - 2021. - Т. 31 № 5. - С. 52-60.
22. Alluri R. M. The Role of Tourism in Post-Conflict Peacebuilding in Rwanda : Working Paper / swisspeace. — Bern, 2009. — 48 p. — (Working Paper 2 | 2009). — URL: https://www.files.ethz.ch/isn/111583/wp2_2009.pdf.
23. Concept on EU Peace Mediation : Note from General Secretariat of the Council to Delegations / Council of the European Union. — Brussels, 2020. — 14 p. — (13951/20; CIVCOM 192; COPS 471). — URL: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/st13951.en20.pdf.
24. EU conflict Early Warning System: Objectives, Process and Guidance for Implementation - 2020 : Joint Staff Working Document / European Commission, High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy. — Brussels, 2021. — 11 p. — (SWD(2021) 59 final). — URL: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/jswd_eu_early_ews_from_vista.pdf.
25. EU Responsibility to Protect – Atrocity Prevention Toolkit / European Union External Action. — Brussels, 2018. — 14 p. — (Ref. Ares(2018)6371059 – 11/12/2018). — URL: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eu_r2p_atrocity_prevention_toolkit.pdf.
26. From Justice for the Past to Peace and Inclusion for the Future: A Development Approach to Transitional Justice. *United Nations Development Programme*. 2021. 18 April. URL: https://www.undp.org/publications/justice-past-peace-and-inclusion-future-development-approach-transitional-justice
27. Kyselova, T., & Axyonova, V. (2024). Dialogue for peace: the production of knowledge and norms between international practices and local ownership in Ukraine. *Peacebuilding*, *13*(1), 20–38. https://doi.org/10.1080/21647259.2024.2306040
28. Miklian J. The role of business in sustainable development and peacebuilding: Observing interaction effects // Business and Politics. — 2019. — Vol. 21, no. 4. — P. 569–601. — DOI: https://doi.org/10.1017/bap.2019.28.
29. Munich Security Report 2026: Under Destruction : Insight Report / Munich Security Conference. — Munich, 2026. — 104 p. — URL: https://securityconference.org.
30. Peace Mediation Guidelines / European External Action Service. — Brussels, 2020. — 35 p. — URL: https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eeas_mediation_guidelines_14122020.pdf.

31. Policy on Post-Conflict Reconstruction and Development (PCRD) : policy / African Union ; Conflict Management Division, Peace and Security Department, Commission of the African Union. — Addis Ababa, 2006. — 64 p. — URL: https://www.peaceau.org/uploads/pcrd-policy-framwowork-eng.pdf.
32. Talò T. Climate Security, Migration and Fragility : Policy Brief / European Commission. — Brussels, 2026. — URL: https://www.environmentalpeacebuilding.org/library/policy-briefs/show/e9fb325b6ffd.
33. The Common Security and Defence Policy // European External Action Service : офіційний сайт. — URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/common-security-and-defence-policy_en.
34. The Global Risks Report 2026 : Insight Report / World Economic Forum. — Geneva, 2026. — URL: https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2026/.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Посилання на інформаційні ресурси

1. Alliance for Peacebuilding (AfP) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.allianceforpeacebuilding.org/
2. Carnegie Endowment for International Peace (United States) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://carnegieendowment.org/.
3. Center for Strategic and International Studies (CSIS) – Conflict Prevention and Peacebuilding [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.csis.org/topics/peacebuilding
4. Centre for Humanitarian Dialogue (HD Centre) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.hdcentre.org/
5. Centre for Peace and Conflict Studies (CPCS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.cpcs.org/
6. Conciliation Resources [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.c-r.org/
7. Crisis Management Initiative (CMI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://cmi.fi/
8. European Commission [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/info/index_en
9. European External Action Service (EEAS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.eeas.europa.eu/
10. European Peacebuilding Liaison Office (EPLO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eplo.org/
11. Geneva Centre for Security Policy (GCSP) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.gcsp.ch/

12. Georgetown Institute for Women, Peace and Security (GIWPS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://giwps.georgetown.edu/
13. Environmental Peacebuilding Association : офіційний сайт. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.environmentalpeacebuilding.org/.
14. Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict (GPPAC) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.gppac.net/
15. Institute for Security Studies (ISS Africa) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://issafrica.org/
16. International Alert [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.international-alert.org/
17. International Crisis Group [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.crisisgroup.org/
18. International Institute for Strategic Studies (IISS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.iiss.org/
19. International Peace Institute (IPI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ipinst.org/
20. Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.osce.org/
21. Peace Direct [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.peacedirect.org/
22. Peace Research Institute Oslo (PRIO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.prio.org/
23. Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.sipri.org/
24. United Nations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.un.org/
25. United Nations Department of Political and Peacebuilding Affairs (DPPA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dppa.un.org/
26. United Nations Peacekeeping [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://peacekeeping.un.org/
27. United States Institute of Peace (USIP) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.usip.org/
28. Intercultural Dialogue: Towards more cohesive and peaceful societies. UNESCO : офіційний сайт. — URL: https://www.unesco.org/en/interculturaldialogue.

Посилання на відеолекції

1. Peacebuilding to Prevent and Resolve Conflict [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=LHFY6L5ZT6w
2. What is Peacebuilding? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=EHJKpgyJB5U
3. Peacebuilding / Peace Operations Training Institute [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=ctLg3xPcnos

4. Rethinking Conflict Prevention [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=xwQiM6SRQuY
5. From Conflict Resolution to Strategic Peacebuilding [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=LwsThUncRxE
6. What is Conflict Prevention? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=M83fUUEqA9g
7. The Future of Conflict Resolution and Peacebuilding [Електронний ресурс]. – SIPRI. – Режим доступу: https://www.sipri.org/news/2025/new-video-series-future-conflict-resolution-and-peacebuilding
8. There is Another Way [Електронний ресурс]. – International Peace Institute. – Режим доступу: https://www.ipinst.org/2025/01/film-screening-there-is-another-way-with-combatants-for-peace

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непоборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО здобувачам надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Запобігання конфліктам та миробудівництво», режим доступу: https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=15477.